

מסורת הש"ס

א) רש"י מ"ו ו"ב ג"ש
ד"ל' למחוק ומח"ס טוב'
ל"ל ד"ה ל"ג' (ב) רש"י
מ"ו (ג) שבעה מו:
ד) ד"ה מ"ו: (ה) [שמעון כג]
ז) ג"י רש"י ל"ב ה"ה
לע"ל

גליון הש"ס

גמ' ע"ו תקנת גגול
בבב"ר ע"ן לע"ל דף נד
מ"א תוס' ד"ה תמור
ולקמן ע"ב תוס' ד"ה ילא
שערות:

מוסף רש"י

תלדה רובין. מי שחל
לחוב או עשו לו יסורין עד
שמכר וקבל הדמים ואמר
רואה אני זבינה זבוני.
ולא יכל לחזור בו (רומב"ז
ב"ב מו:).

הכונס פרק ששי בבא קמא

סב.

עין משפט
גז מוצה

כא מ"י פ"ד מה"ל נ"ח
ה"ל י"א חקק ע"ן ס"ג
טושי"ט ח"מ ס"י ח"ח ספ"י
ז:
כז ב מ"י ש"ס טושי"ט ס"ט
ספ"י טו:
כח ג ד טושי"ט ח"מ ס"י
ל"א ספ"י ד:
כט ה מ"י פ"ד מה"ל
נ"ח ח"ל י"א י"ד י"ז
מה"ל חובל ומחוק ח"ה כ
סמך ע"ן ס"ג טושי"ט ח"מ ס"י
טושי"ט ח"מ ס"י ח"ח ספ"י
י"ג י"ד י"ז י"ח י"ט י"ט ח"ה ספ"י
ט"ז ספ"י ז ו"ח ספ"י
ט"ז ח"ה ספ"י ח"ה ספ"י
עו ח מ"י פ"ד מה"ל חובל
ה"ל י"א חקק ע"ן ס"ג
טושי"ט ח"מ ס"י ח"ח ספ"י
ז:
קא ז מ"י ש"ס פ"ח ה"ל ז
סמך ש"ס טושי"ט ח"מ ס"י
מחוק ח"ה ז ו"ח ח"ה ספ"י
במחוקו ועוד ספ"י כ"ד דף
סמך:
קב ח ט י ב מ"י ש"ס פ"ח
ה"ל י"א חקק ע"ן ס"ג
טושי"ט ח"מ ס"י ח"ח ספ"י
ז:
קג ל מ"י פ"ד מה"ל ע"ה
ה"ל ד ו"פ"י מה"ל
מחיר ה"ל ה סמך לח"ן
ריב טושי"ט ח"מ ס"י ל"ג
ספ"י ז ו"ח י"ח ספ"י ח"ה
קד ח מ"י פ"ד מה"ל
גולה ה"ה ג סמך
לח"ן קפו טושי"ט ח"מ ס"י
ש"ס ספ"י ז:
קה ז ע"י פ"י מה"ל
מחירה ה"ה א סמך
ע"ן ס"ג טושי"ט ח"מ ס"י
ד"ה ספ"י א:
קו ח מ"י פ"ד מה"ל ע"ה
ה"ה ד סמך לח"ן ריש
טושי"ט ח"מ ס"י ל"ג ספ"י
ז:

במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו והלכה בתוך שלו והלכה בתוך שלו חבירו משלם כל מה שכתבו. כלומר נדנר שדרכו נגון מורגים וכלי נקר אלל ארנקי נגדים לא מחייבי רבנן אע"פ שקדקטו וכלל זה לעיל שהיה משלם כל מה שכתבו לרבנן כמו ל"י יהודה הוי מילי היכא דקמני ומורגים או היכא דקמני דברי הכל אלל הכא כמה דברים אמורים קמני ורבנן מילתיהו מפרשי ואלו אמילתא דרבני יהודה קיימני:

שאינו משלם אלא דמי שעוררים. במדליק בתוך שלו איירי דמי במדליק בתוך שלו חבירו שעורין והגדיש חטין למה לא ישלם חטין כיון דחזי ליה ובסמך מדמי ליה נמי לנזמן דינר והב לנשה ופסעה בו משמע דהיינו מדליק בתוך שלו והלכה בתוך שלו חבירו:

לרבי יהודה רמחייב על נוקי טמון באש בו. לרבנן נמי היה מ"י למימר דעשו תקנה בבירה בכל דבר ונגדים במורגין אלל רבנא אשמעי' דרבני יהודה אפי' ארנקי נגדיש עשו תקנת גגול:

עשו תקנת גגול בבסור או א"א. כמנ רב אלפס כגון שיש עדים שמסרו ואינד ממנו ואין יודעין כמה חיקו וכל חיקו דממונא לקולא ובשם רב האי גאון כמנ שישעב ועול מחלה שכל חיקו דממונא חולקין ואין נראה לרבי לחייב כלל משום חיקו ור"ת מפרש דהך צעיא כשהמסר מחמש את הנמסר דומיא דגגול כשנשבע דגולן מחמשו אלל אם המסר עצמו אינו יודע כמה ישבע נמסר כמה הפסד ויעול ולר"י נראה דהך צעיא אפילו אין קמוסר יודע דומיא דתקנת גגול כאלו שאין המצטיר יודע כמה הפסד הניקם דמנעי ליה כמסור אז עשו תקנתא אז לא:

מי נגח אינשי מרגינתא בכספתא או א"א. אפילו יש עדים שהיה בו מרגינתא מצטיר ליה דשמתא לא אצעי ליה לאסקוי אדעתיה להאי ולא אמרינן מאי הוה ליה גביה דאסקיה כיון דלא רגילי אינשי לאנמי כלל ולא דמי לדינר והב דלעיל דאצעי לה לאסקוי אדעתא טפי דפעמים שאומר קן דינא שאס היתה יודעת שהיא על זה לא היתה

שומתה ולא דמי נמי לארנקי נגדיש דרגילין טפי דמנחי מרגינתא בכספתא ואין לפרש דלעילן שנועה מצטיר ליה אי עשו תקנת גגול ויהא נאמן לומר שהיה בו מרגינתא דא"כ מה היה אומר לרב אשי לאו היינו מהני מה ענין זה למשנתנו: מ"ה בין גולן דחספון. כלילתא דקרא אין מילוק בנייה והכא קצעי מה בין גולן דרבנן לחמסן דרבנן דתניא בפ' זה בוצר ופסהדרין דף ס"ה: הוסיפו עליהם הגולנים והחמסנים ומפרש גולן לא יהיב דמי ובמציאת חרש שטוח וקטן כדמיקוי ליה התם דל"ן פסול מן התורה אלל משום דרבי שלום: חמסן יהיב רסי. וכאלא אמר רואה אני כדמפרש אלל מן התורה אינו פסול אלל היכא דלא יהיב דמי אלל היכא דיהיב דמי כשר אע"ג דלא אמר רואה אני אע"פ שעובר על לאו דלא תממנו ח"ה אמר' בפרק שנים אוחזין (כ"ח דף ה: ושם ד"ה ג"ה) לא תממנו לנאנשי כלל דמי משמע ליה והיה דסוף מכליתין (דף קע"ג) דמייתי מחמסן בני יהודה דאפילו היכא דיהיב דמי הוה כאלו נוטל משמו לאו דרשה גמורה היא אלל אשמכתא בעלתא דחמסן דקרא היינו גולן דלא יהיב דמי וא"ת כיון דחמסן דיהיב דמי פסול מדרבנן א"כ כי אמר' בפ' שנים אוחזין (ד"ה ד: ושם ד"ה ג"ה) אלל הא דאמר רב הויה משגישים אוחו שנועה שאינה נרשמו ינמא מיגו דחשד כו' ומשני מורה ואומר דמי קיהיבנא מ"מ מה חירן נקר אלל הא מעבד הפקדון בידו ורואה ליפטר דמניש בעל כרחו על בעלים הרי הוא חמסן ופסול לשנועה מדרבנן ואמתי נמא מיגו דחשד כו' וי"ל דמ"מ נגולן דאורייתא אין להוכיח שלא יהא חשוד אשנועה ועוד דחמסן דרבנן כשר הוא ואינו פסול עד שיכרוזו עליו כדאלתר בפ' זה בוצר ופסהדרין ד' ס: ושפילו אלל הוא ידוע שנעשה חמסן פנין זה שמא לא ראו חמסנים לפסולו כקר וגם לא להכריז אלל דוקא כי שקיל ומתיק נזרוע בעל כרחיהו דבעלים והמקשה דקא פריק נמא מיגו דחשד כו' אע"ג דהא ודאי קיס לן דגולן דרבנן צעיי הכרזה ואינו נפסל עד אמר הכרזה כל עיקר לא הביא דברי רב הויה אלל משום דמקשה והא קעבד כלל תממוד א"כ הוי מקשה כיון שפטר עצמו כמה שבען נגגלו או נלכדו ואינו משלם דמיס אלל לפי שאינו רואה ליפטר ואם היה פוטרו מן השנועה לא היה משלם כלום א"כ נמא מיגו כו' ומשני מורה ואומר כו' וגם אלל היה פוטרו מן השנועה שמא כמו קן היה משלם דמיס לפי שמעבד הפקדון בידו ולהכי לא חשד אממונא:

פסקולה

ד"ה משלם מה שכתבו. רבא ממך לה לטעמיה נכליס שדרקן להטעמינו בעל השדה דלא קביל עליה אלל נטירותא דגדיש: חטין וחיפן בשעורים. אע"פ שנתן לו רשות לחטין אינו משלם רשמי אלל שעורין לפיכך לא נזהרתי כהן כל כך: מאי הוה ליה גביה דאוקסיה. נדיס שפרטו או שהשלטו ליה. ולא דמי למשאל מקוס לחבירו להגדיש שעורין והגדיש חטין דאמרן לעיל אינו משלם אלל דמי שעורין דמבציר לא מוסיק נדיס הוא אלל פושע כדמכריב כי תאלא אש מעלמא מפי המורה: פשטס כו. לא שמתו כדרך המוסרים ואבד: [בדרבא] מחטיו לס. משמיה דרבא אמרתי לה: שעורין וחיפן בחטין. וימן לו רשות להגדיש שעורין ולא חטין: שמשית מילסא לר' יהודה. אלילא לר' יהודה דמתני: עשו תקנת גגול כאלו. כי הוי דקמני רבנן לגולן ליפטר כמה גולו יטול דמנן כנסמכת שנועה (דף מ"ז) אלל נשבע ונוטלין השכר והגגול כך תקנו כאלו שישבע מה חטין ויטול: אלילא דמד' לא דיינינן דינא דגרמי. כפרק הגזול ומאליל (לקמן דף ק"ה): בכספתא. ארגו שמינין כו כספיה: אמיד. עשיר שאומצין אוחו לכלי כסף: מתני'

היא אמר שמואל ולא ידע אבא מאי שמעי ליה לר' יהודה רמחייב על נוקי טמון באש ב"עו תקנת גגול באשו בעי אמומר עשו תקנת גגול בבסור או לא אליבא דמ"ד לא דיינינן דינא דגרמי לא תבעי לך דמסירות נמי לא דיינינן אלא כי תבעי לך אליבא דמ"ד דיינינן דינא דגרמי * עשו תקנת גגול בבסור דמשחבע ושקיל או לא יחיקו ההוא גברא * דבמשט בכספתא דחבריה שרייה בנהרא אהא מריה ואמר הכי והכי הוה לי בגוה יתיב רב אשי וקא מעיין ביה כי האי גוונא מאי א"ל רבינא לרב אחא בריה דרבא ואמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי לאו היינו מתניתין דתנן ומורגים חכמים לר' יהודה במדליק את הבירה שמשלם כל מה שכתבו שכן דרך בני אדם להניח בבתים אמר ליה * אי דקא טעין זווי הכא נמי הכא * (בבמאי אסקינן) דקא טעין מרגינתא מאי מו מנחי אינשי מרגינתא בכספתא או לא יחיקו * א"ל רב יימר לרב אשי טעין כסא דכספא בבירה מאי אמר ליה * חוינא אי אינשי אמיד הוא דאית ליה כסא דכספא אי נמי אינשי מהינמא הוא דמפקדי אינשי גביה משחבע ושקיל ואי לא לאו כל כמנייה א"ל רב אדא בריה דרב אויא לרב אשי מה בין גולן לחמסן א"ל * חמסן יהיב דמי גולן לא יהיב דמי א"ל אי יהיב דמי חמסן קרית ליה * והאמר רב הויה יתלוח ויבין זבינה זבני לא קשיא הא דאמר רוצה אני הא * דלא אמר רוצה אני: מתני'

ע"ו תקנת גגול בבירה בכל דבר ונגדים במורגין אלל רבנא אשמעי' דרבני יהודה אפי' ארנקי נגדיש עשו תקנת גגול: עשו תקנת גגול בבסור או א"א. כמנ רב אלפס כגון שיש עדים שמסרו ואינד ממנו ואין יודעין כמה חיקו וכל חיקו דממונא לקולא ובשם רב האי גאון כמנ שישעב ועול מחלה שכל חיקו דממונא חולקין ואין נראה לרבי לחייב כלל משום חיקו ור"ת מפרש דהך צעיא כשהמסר מחמש את הנמסר דומיא דגגול כשנשבע דגולן מחמשו אלל אם המסר עצמו אינו יודע כמה ישבע נמסר כמה הפסד ויעול ולר"י נראה דהך צעיא אפילו אין קמוסר יודע דומיא דתקנת גגול כאלו שאין המצטיר יודע כמה הפסד הניקם דמנעי ליה כמסור אז עשו תקנתא אז לא:

מי נגח אינשי מרגינתא בכספתא או א"א. אפילו יש עדים שהיה בו מרגינתא מצטיר ליה דשמתא לא אצעי ליה לאסקוי אדעתיה להאי ולא אמרינן מאי הוה ליה גביה דאסקיה כיון דלא רגילי אינשי לאנמי כלל ולא דמי לדינר והב דלעיל דאצעי לה לאסקוי אדעתא טפי דפעמים שאומר קן דינא שאס היתה יודעת שהיא על זה לא היתה שומתה ולא דמי נמי לארנקי נגדיש דרגילין טפי דמנחי מרגינתא בכספתא ואין לפרש דלעילן שנועה מצטיר ליה אי עשו תקנת גגול ויהא נאמן לומר שהיה בו מרגינתא דא"כ מה היה אומר לרב אשי לאו היינו מהני מה ענין זה למשנתנו: מ"ה בין גולן דחספון. כלילתא דקרא אין מילוק בנייה והכא קצעי מה בין גולן דרבנן לחמסן דרבנן דתניא בפ' זה בוצר ופסהדרין דף ס"ה: הוסיפו עליהם הגולנים והחמסנים ומפרש גולן לא יהיב דמי ובמציאת חרש שטוח וקטן כדמיקוי ליה התם דל"ן פסול מן התורה אלל משום דרבי שלום: חמסן יהיב רסי. וכאלא אמר רואה אני כדמפרש אלל מן התורה אינו פסול אלל היכא דלא יהיב דמי אלל היכא דיהיב דמי כשר אע"ג דלא אמר רואה אני אע"פ שעובר על לאו דלא תממנו ח"ה אמר' בפרק שנים אוחזין (כ"ח דף ה: ושם ד"ה ג"ה) לא תממנו לנאנשי כלל דמי משמע ליה והיה דסוף מכליתין (דף קע"ג) דמייתי מחמסן בני יהודה דאפילו היכא דיהיב דמי הוה כאלו נוטל משמו לאו דרשה גמורה היא אלל אשמכתא בעלתא דחמסן דקרא היינו גולן דלא יהיב דמי וא"ת כיון דחמסן דיהיב דמי פסול מדרבנן א"כ כי אמר' בפ' שנים אוחזין (ד"ה ד: ושם ד"ה ג"ה) אלל הא דאמר רב הויה משגישים אוחו שנועה שאינה נרשמו ינמא מיגו דחשד כו' ומשני מורה ואומר דמי קיהיבנא מ"מ מה חירן נקר אלל הא מעבד הפקדון בידו ורואה ליפטר דמניש בעל כרחו על בעלים הרי הוא חמסן ופסול לשנועה מדרבנן ואמתי נמא מיגו דחשד כו' וי"ל דמ"מ נגולן דאורייתא אין להוכיח שלא יהא חשוד אשנועה ועוד דחמסן דרבנן כשר הוא ואינו פסול עד שיכרוזו עליו כדאלתר בפ' זה בוצר ופסהדרין ד' ס: ושפילו אלל הוא ידוע שנעשה חמסן פנין זה שמא לא ראו חמסנים לפסולו כקר וגם לא להכריז אלל דוקא כי שקיל ומתיק נזרוע בעל כרחיהו דבעלים והמקשה דקא פריק נמא מיגו דחשד כו' אע"ג דהא ודאי קיס לן דגולן דרבנן צעיי הכרזה ואינו נפסל עד אמר הכרזה כל עיקר לא הביא דברי רב הויה אלל משום דמקשה והא קעבד כלל תממוד א"כ הוי מקשה כיון שפטר עצמו כמה שבען נגגלו או נלכדו ואינו משלם דמיס אלל לפי שאינו רואה ליפטר ואם היה פוטרו מן השנועה לא היה משלם כלום א"כ נמא מיגו כו' ומשני מורה ואומר כו' וגם אלל היה פוטרו מן השנועה שמא כמו קן היה משלם דמיס לפי שמעבד הפקדון בידו ולהכי לא חשד אממונא: